

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemanje pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 27. novembra 1896.

Politiški oddelek.

Teorija in praksa.

Sedanja vlada je obljubila, da se bode ozirala na vse opravičene zahteve v narodnem oziru. In še z mnogimi drugimi lepimi besedami je zlasti ministerski predsednik vzbujal nade slovanskih narodov, da sedaj zanje nastopi boljša doba. Pričakovali bi bili, da bode vlada vse storila, da izvrši narodno enakopravnost. Toda skušnja kaže, da se dejanja jako ločijo od prijaznih besed raznih ministrov. Vlada se še dosedaj ni odločila, da bi Italijane v Trstu prisilila, osnovati slovensko ljudsko šolo. V Gorici pa tudi ne stori potrebnih korakov, da mesto mora poskrbeti slovenski mestni šoli dostojno nastanjenje. Ko je bil ministerski predsednik na Primorskem, je kar sipal z lepimi obljubami, a naposled pa vlada vendar ni ničesa storila. Še celo zadnjega slovenskega zastopnika iz isterskega deželnega šolskega sveta je odpravila, imenovavši namesto umrlega kanonika Križana, zagrizenega italijanskega duhovnika.

Na Koroškem ostaja glede slovenskega šolstva vse pri starem. Za deželnega šolskega nadzornika in za ravnatelja celovškemu učiteljišču sta se imenovala dva Nemca, ki ne umeta slovenščine. Imenovana moža pa nista nepristranska Nemca, temveč odločna nasprotnika Slovencev, kar sta že večkrat očitno pokazala. Ti dve imenovanji očitno kažeta, da vlada ne misli biti pravična Slovincem na Koroškem. Ministru Gauču mora biti na tem, da bode deželni šolski nadzornik oviral narodno enakopravnost v šoli, učiteljišče pa vzgajalo učitelje v nemškem duhu, drugače si ne moremo tolmačiti teh imenovanj.

Minister Gleispach je sam priznal, da ne ugaja dobremu pravosodju, ako porotniki ne razumejo jezika zatoženčevega in se obravnava v vrši zatožencu neznanem jeziku. Obetal je, da bode gledal, da temu odpomore. V resnici pa ni ničesa storil v tem oziru, temveč je celo za državnega pravdnika v Gorici imenoval moža, ki ne zna

slovenski. Novi državni pravdnik dela seveda italijanske zatožnice, obravnave se vrše italijanski s tolmači proti slovenskim zatožencem, torej na način, katerega je obsodil sam pravosodni minister.

Celovškega deželnega sodišča predsednik pojde v pokoj. Sedanji predsednik bil je odločen nasprotnik Slovencev. Slišati ni hotel o nobenem slovenskem uradovanju. Pričakovali bi bili, da bode vlada imenovala na njegovo mesto kacega Slovincem bolj naklonjenega moža, ki bi slovenski znal. Kakor se pa zatrjuje, ima minister že izbranega moža za to mesto. Ta mož je višje deželne sodnije svetnik Pflügl, o katerem je znano, da slovenščine ne zna. Kakšnega političnega mišljenja je bil Pflügl, je najbolje vidno iz tega, da so ob svojem času razne nemške stranke vse sile napenjale, da bi ga poklicali v pravosodno ministerstvo na neko važno mesto. Pričakovali so namreč od njega, da bode znal preprečiti, da se Slovincem v nobeni stvari ne ustreže.

Še več drugih dejanj bi lahko naveli, iz katerih je vidno, da sedanja vlada nam Slovincem ni naklonjena, če tudi se našim poslancem laska na Dunaju. Seveda posebne naklonjenosti od vlade nimamo pričakovati, v kateri sedita baron Gautsch in grof Gleispach. Ta dva moža sta pač po besedah postala Slovanom prijazna, v resnici sta pa to, kar sta bila poprej. Gautsch je ostal tisti, kot je bil, ko je odpravil celo vrsto slovanskih srednjih šol, naj tudi sedaj Čehom obeta drugo vseučilišče in drugo višjo tehnično šolo. Vsaj ne moremo vedeti, če mu je sploh kaj na vsem tem, posebno ker ne pove, kdaj hoče svojo obljubo izvršiti.

Da pa vlada se tako malo ozira na Slovence, je pa tudi to krivo, da so naši poslanci na Dunaju razcepljeni in jih polovica sedi v Hohenwartovem klubu, kateri vladi zastonj vladi dela tlako. Če jo naši poslanci zastonj radi podpirajo, čemu bi potem vlada za nas še kaj storila. Drugače bi seveda bilo, da smo Slovenci jedini in da dajo naši poslanci na Dunaju vladi razumeti, da zastonj na njih podporo ne sme računati.